

УПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Професор Боднар О.С.

ЦЕНТР
КУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Kingdom of the Netherlands

ЧЕСНЕ НАВЧАННЯ - УСПІХ ВИПУСКНИКА!

На чужий труд ласий не будь.

Чуже переступи, та не займи.

На чужий коровай очей не поривай, а свій дбай.

На поганій підвалині добрий дім не збудуєш.

З неправдою нажитого не буде пожитку.

Купований розум дорого обходиться.

Брехунів корабель далеко не запливе.

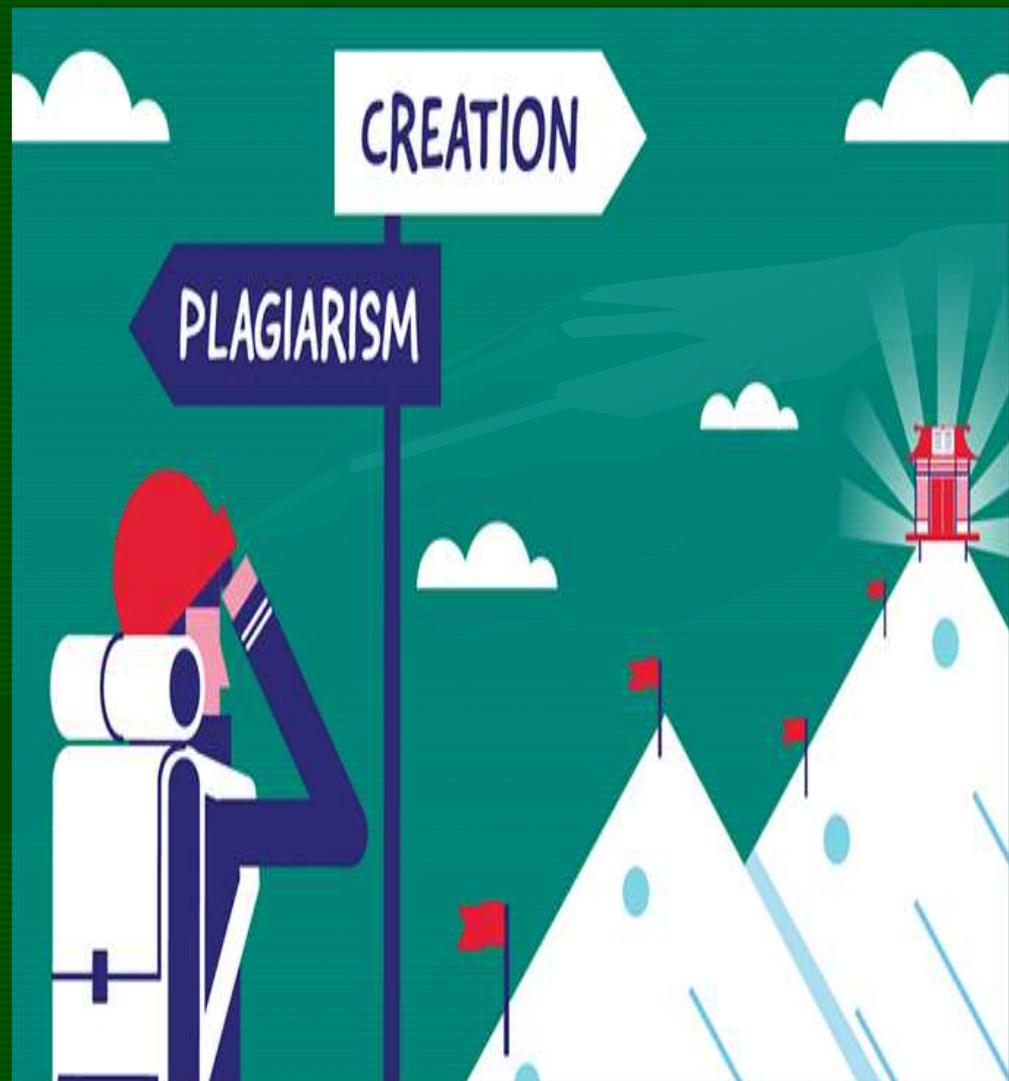

Поняття пов'язані з академічною доброчесністю

- Академічна культура
- Академічна поведінка
- Академічна свобода
- Академічне письмо
- Академічна етика
- Чесність із самим собою
- Академічна нечесність
- Академічна грамотність;

Бухарестська Декларація з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні (2004) ключовими цінностями академічного середовища визначає:

- Чесність
- Довіра
- Справедливість
- Повага
- Відповідальність
- Підзвітність

Конституція України

- ч.1 ст. 41 гарантується кожному право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності;
- ч.2 ст. 54 громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової, технічної творчості, захист **інтелектуальної власності**, авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності; право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом).

Проект сприяння академічній доброчесності (SAIUP project),

- У 2016 році спільно з Міністерством освіти і науки України за підтримки Посольства Сполучених Штатів в Україні.

Право інтелектуальної власності

- - Цивільним кодексом право інтелектуальної власності регулюється ст. 418-508.
- - Кримінальним кодексом ст. 176, 177, 229, 231 передбачено покарання у вигляді штрафу, конфіскації, позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3-х років, позбавлення волі від двох до п'яти років за незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, а так само незаконне розповсюдження виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення. Їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо-, відеокасетах та інших носіях інформації, іншого умисного порушення авторського права і суміжних прав (у випадках, коли нанесено значних матеріальних збитків чи одержано дохід у особливо великому розмірі)
[

Нормативна база

- Закон України Про освіту від 15.09 2017 (ст.42)
- Лист МОН від 15.08.2018 № 1/11-8681 стосовно рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах ;
- Законами України: «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, відеопрограм, фонограм, комп'ютерних програм, баз даних»
- Внутрішнє Положення про академічну доброчесність.

Стаття 42. Академічна доброчесність

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна доброчесність

- Академічна доброчесність – це моральний кодекс та етичні правила цивілізованого наукового та освітнього співтовариства.

Що означає:

- ❑ посилення на джерела інформації
- ❑ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ❑ надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- ❑ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ❑ об'єктивне оцінювання результатів навчання

Сутність академічної недоброчесності - відтворення в тексті наукової роботи:

- - без змін, із незначними змінами або в перекладі тексту іншого автора(ів),
- - **обсягом від речення** і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту; повністю або частково тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- - наведених в іншому джерелі цитат із третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата; наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація;
- - оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтв

Правила дотримання академічної доброчесності

будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше має супроводжуватися посиланням на це джерело;

довільний переказ у тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу посилання має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи;

Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, у тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за: _____»);

У разі використання в науковій роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції;

Під час перекладу з іноземної мови теж повинне бути посилання.

Свідома і несвідома поведінка

- **Свідома** поведінка в недотриманні авторства текстів та результатів наукової роботи характеризується використанням результатів роботи інших учених, груп, організацій та презентація їх як власних, при цьому автор розуміє, що така діяльність порушує авторські права та принципи академічної доброчесності. **Несвідома поведінка** полягає у відсутності знань та навичок застосування принципів академічної доброчесності. Несвідома поведінка притаманна вченим, які не мають досвіду в написанні та презентації результатів наукової роботи, тобто переважно молодим вченим [Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової]

Плагіат

- З лат. *Викрадений*
- Плагіатом вважається робота, яка повністю або частково копіює інформацію, що вийшла з-під пера іншої особи. Автор не згадує першоджерело і присвоює результат собі.

©Наука та метрика

<https://nim.media/articles/naukova-robotabez-plagiatu-shcho-rekomenduye-mon>

Порушенням академічної добročесності вважається:

- Академічний плагіат,
- Самоплагіат
- Фабрикація (вигадування даних чи фактів)
- Фальсифікація (свідома зміна чи модифікація вже наявних даних)
- Списування
- Обман
- Хабарництво
- Необ'єктивне оцінювання

Плагіат

- - **self-plagiarism** або «**recycling fraud**», який передбачає використання власних попередніх праць автора в іншому контексті, без посилань на те, що такий текст уже був раніше використаний або опублікований.
- - **Списування відповідей** у іншої особи під час складання будь-якого виду підсумкового або поточного контролю (іспиту, тесту тощо);

Види плагіату

- Копіювання без належного оформлення цитування
- Використання опублікованого тексту
- Парафрази
- Компіляція
- Приєднання до групової роботи без участі в написанні тексту

Самоплагіат

- оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових.
- ОДНАК: не всі текстові збіги є самоплагіатом. Зокрема, не є самоплагіатом **текстові збіги, що не містять наукових результатів автора**, а стосуються опису стану предметної області та відомих результатів досліджень інших авторів, опису відомих методик досліджень тощо.
- провідні наукові видання і університети світу часто розглядають надмірні посилання на власні публікації як порушення академічної доброчесності з метою штучного підвищення наукометричних показників автора.

Фабрикація

- вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

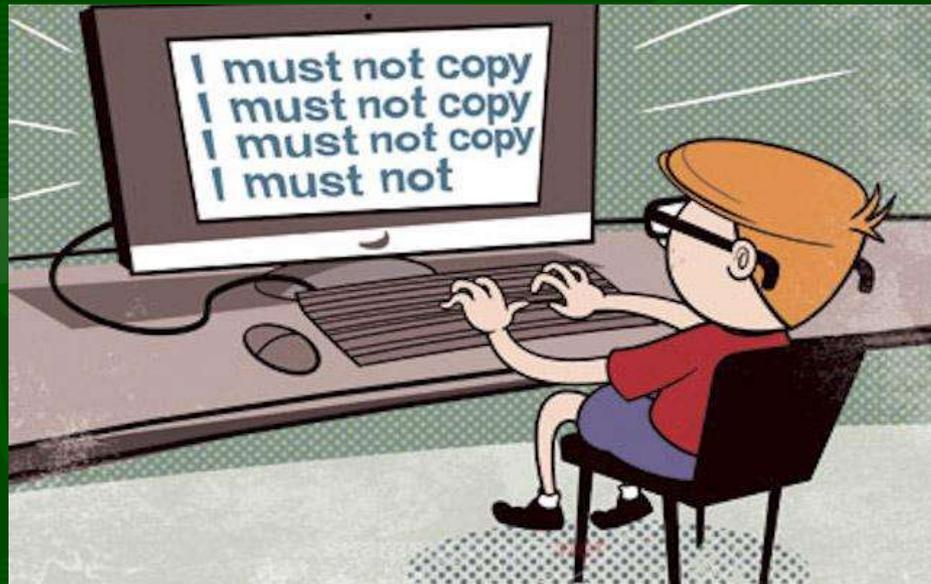

Фальсифікація

- свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

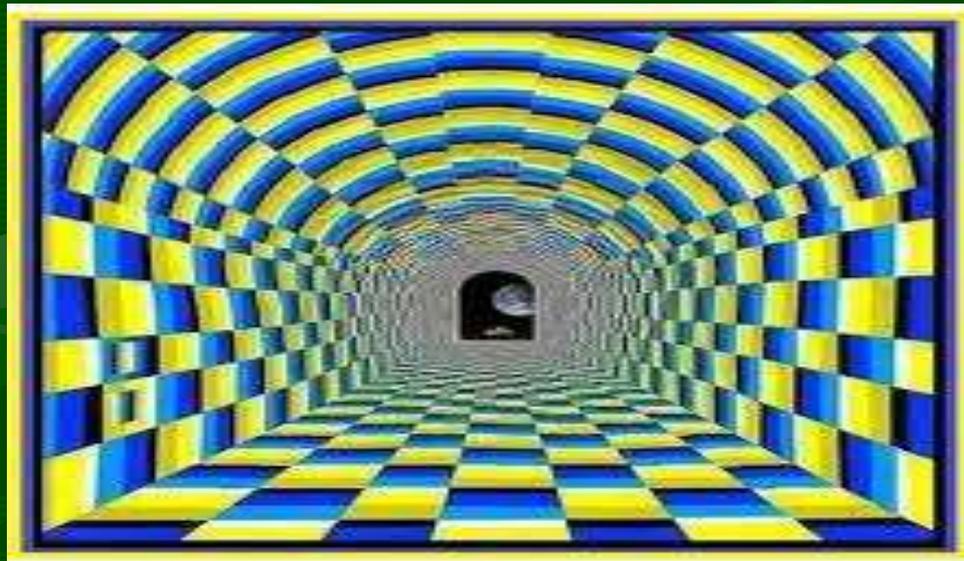
Списування —

- виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної, тощо).

Обман —

- надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Хабарництво

- надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

ЗЛОВЖИВАННЯ ВПЛИВОМ

- – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

Необ'єктивне оцінювання

- – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Cheating (академічним шахрайство)

- підтасовування, фальсифікація пунктів бібліографії зазвичай виявляється у формі посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
- підтасовування, фальсифікація самих результатів наукових досліджень, тобто подання емпіричних даних, які відрізняються від дійсно отриманих з метою підтвердження власних теоретичних побудов;
- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів є проявом недоброчесності, який часто підкріплюється фіктивними лікарськими довідками, отриманими незаконним способом;
- шпаргалки, використання під час контрольних заходів заборонених технічних засобів (мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах, угодах тощо).

-

Ще декілька способів академічного шахрайства, поширених серед осіб, що здобувають освіту

- - проходження процедур контролю знань підставними особами; здавання або репрезентація різними особами робіт з однаковим змістом як результату навчальної чи наукової діяльності;
- - написання не своїх варіантів завдань на контрольних заходах;
- - використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) під час виконання групових контрольних заходів, тестів тощо з однаковими варіантами;
- - отримання несанкціонованої допомоги під час виконання тих завдань, які передбачають самотійне виконання.

Серед інших проявів академічної недоброчесності

- **примусові благодійні внески та примусова праця;**
- **конфлікт інтересів** – реальна та потенційна суперечність між особистими майновими, немайновими інтересами особи чи близьких їй осіб та її повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень
- **непотизм та перевищення повноважень** – використання **родинних зв'язків** чи службового становища для отримання переваг у навчальній, позанавчальній, науковій чи адміністративній сфері.

Авторське право не розповсюджується, а саме:

- повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;
- твори народної творчості (фольклор);
- видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру (закони, укази, постанови, судові рішення, державні стандарти тощо) та їх офіційні переклади;
- державні символи України, державні нагороди; символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань; символіка територіальних громад; символи та знаки підприємств, установ та організацій;
- грошові знаки;
- розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, 10 що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право sui-generis (своєрідне право, право особливого роду) [3]

Видами академічної відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності є:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
позбавлення академічної стипендії;
позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науковопедагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- ❑❑ відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- ❑ позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- ❑ позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади [1, ст. 42, п. 5].

Штрафи

Стаття Закону	вид	Штраф
Ст.512. Кодекс України Про адміністративні правопорушення	Порушення	170 – 3400 грн.
С.176 Кримінальний кодекс України	Плагіат	3 400 – 17 000 грн
Вчинено повторно	Плагіат	17 000 – 34 000 грн
Вчинено службовою особою	Плагіат	34 000 – 52 000 грн
Крім цього:		Виправні роботи до 2 років, позбавлення волі до 6 років, позбавлення права обіймати посади
		Конфіскація усіх примірників

Система внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає:

- Заходи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

Заходи подолання академічної доброчесності

- Забезпечення прозорості повноважень, процедур і результатів інституційної діяльності
- Комісія з питань академічної доброчесності
- Кодекс академічної доброчесності
- Незалежний арбітраж у сфері академічної доброчесності
- Виховні години
- Конкурс фільмів, мультфільмів (кіностудія).
- Повторне проходження здобувачами освіти оцінювання чи не зарахування результатів самостійних, контрольних робіт, іспитів, заліків тощо

Необхідні документи

- В освітній програмі закладу підрозділ «Академічна доброчесність».
- Кодекс академічної доброчесності
- Положення про академічну доброчесність та етику академічних відносин
- Положення про комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами
- Декларація про академічну доброчесність працівника
- Наказ про перевірку на плагіат учнівських робіт.

Фільми про академічну доброчесність

- Дорога Олено Сергіївно
- <https://www.youtube.com/watch?v=VohIYCZJVds>
- Доказ
- Цього літа
- [Мій коханий геній](#)
- Нас прийняли

ТНПУ

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира ГНАТЮКА

Перевірка на плагіат

UNICHECK

<https://text.ru/antiplagiat>

<https://advego.com/plagiatus/>

<https://www.etxt.ru/antiplagiat/>

StrikePlagiarism.[com](https://www.copyscape.com)^{m/}

<https://www.copyscape.com>

<https://contentmonster.ru/feature/unique>

> 70% унікальності!!!

Використана література

- 1. Закон України Про освіту. Ст.42
- 2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.
- 3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова – Київ; Таксон, 2016. – 234 с.
- 4. Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці : інформаційний огляд / автори-укладачі: Якуніна Н. В., Чинюк А. А., Руденко Я. В. ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. О. Сербін; Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. <https://ula.org.ua/images/uba>
- 5. Навчання студентів академічній доброчесності у бібліотеці ВНЗ : методичні поради / автори-укладачі: Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 39 с.
- 5. Мануал до атестації здобувачів вищої освіти бакалаврського та магістерського рівнів зі спеціальності 053 «Психологія» / Лушин П. В., Сухенко Я. В., Хілько С. О., Шевченко С. В. Київ, 2020. 92 с.
- 6. Аналітична записка МОН. До питання уникнення окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. <https://saiup.org.ua/novyny/analitichna-zapyska-mon-do-pytannya-nyknennya-problem-i-pomylok-u-praktykah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnost>
- 17. Лист МОН України № 111-8681 від 15.08.2018 р. «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)». <https://kdpu.edu.ua/nauka/spetsializovana-vchena-rada/normatyvni-dokumenty/6800-lyst-mon-ukrainy-111-8681-vid-15082018-r-rekomendatsii-shchodo-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-ioho-vyiavlennia-v-naukovykh-robotakh-avtoreferatakh-dysertatsiiakh-monohrafiakh-naukovykh-dopovidiakh-stattiakh-toshcho.html>